

Odprti in FAIR podatki: načrti projekta NI4OS-Europe

ODPRTA ZNANOST

**Konferenca Odprti raziskovalni podatki v
Sloveniji in Delavnica za raziskovalce**

14. in 15. november 2019

Mag. Dunja Legat

Univerzitetna knjižnica Maribor

- ❑ Ime projekta: **National Initiatives for Open Science in Europe**
- ❑ Akronim: NI4OS-Europe (izgovori se “NIFOS”)
- ❑ Poziv: INFRAEOSC-05 (b) Coordination of EOSC-relevant national initiatives across Europe and support to prospective EOSC service providers
- ❑ H2020 Research and Innovation Actions
- ❑ Številka subvencije: 857645
- ❑ Znesek sredstev financiranja EC 5,599,475 EUR
- ❑ 22 partnerjev iz 15 držav

Vir: Prnjat, O. (2019). Project context and background. Presentation at NI4OS-Europe Kickoff,

Athens, 8-10 October 2019

Podpora razvoju in vključevanju nacionalnih pobud za odprti znanstveni oblak (OSC) v 15 državah članicah in pridruženih državah v splošno shemo upravljanja EOSC.

Širitev načel EOSC in FAIR v skupnosti in usposabljanje

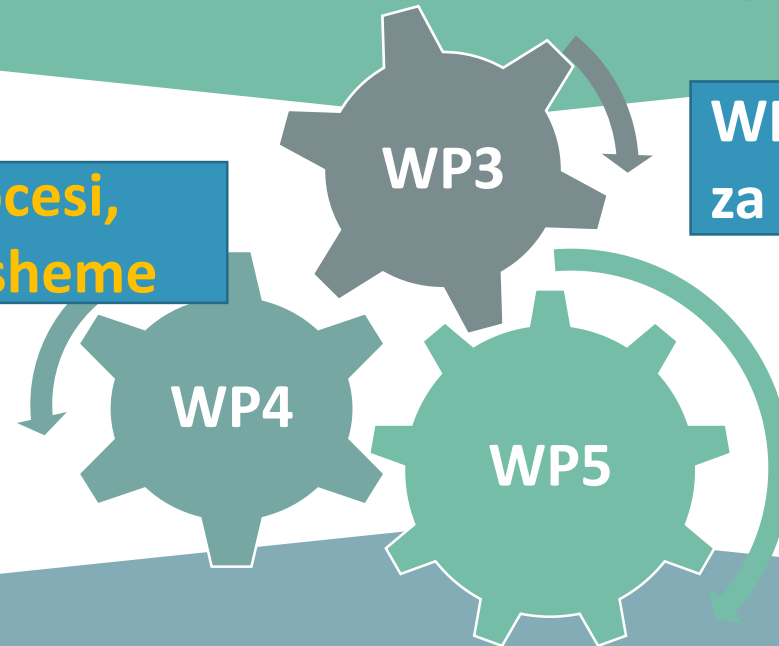
Zagotavljanje tehnične podpore in podpore pri politikah ob vključevanju obstoječih in prihodnjih ponudnikov storitev v EOSC

Vir: Eleni Toli ATHENA RC

WP1 Upravljanje

WP2 EOSC nacionalne iniciative in podpora uveljavljanju politik

WP4 ORDM standardi, procesi, orodja and certifikacijske sheme

WP3 Operativni mehanizmi in orodja za povezovanje in vključevanje storitev

WP5 Integracija ponudnikov storitev, vključevanje in vzdrževanje storitev

WP6 Angažiranje uporabnikov, usposabljanje in demonstratorji

WP7 Komunikacija, trženje, trajnost in inovacije

Credits: Eleni Toli ATHENA RC

4.1 Razvoj spodbud za uveljavitev ORDM in FAIR v partnerskih državah

T4.2 Politike in smernice za implementacijo dobrih praks na področju uveljavljanja FAIR podatkov

T4.3 Odprti in FAIR podatki v praksi: orodja za RDM v življenjskem ciklu podatkov

T4.4 Sheme certificiranja za „prosti pretok podatkov“

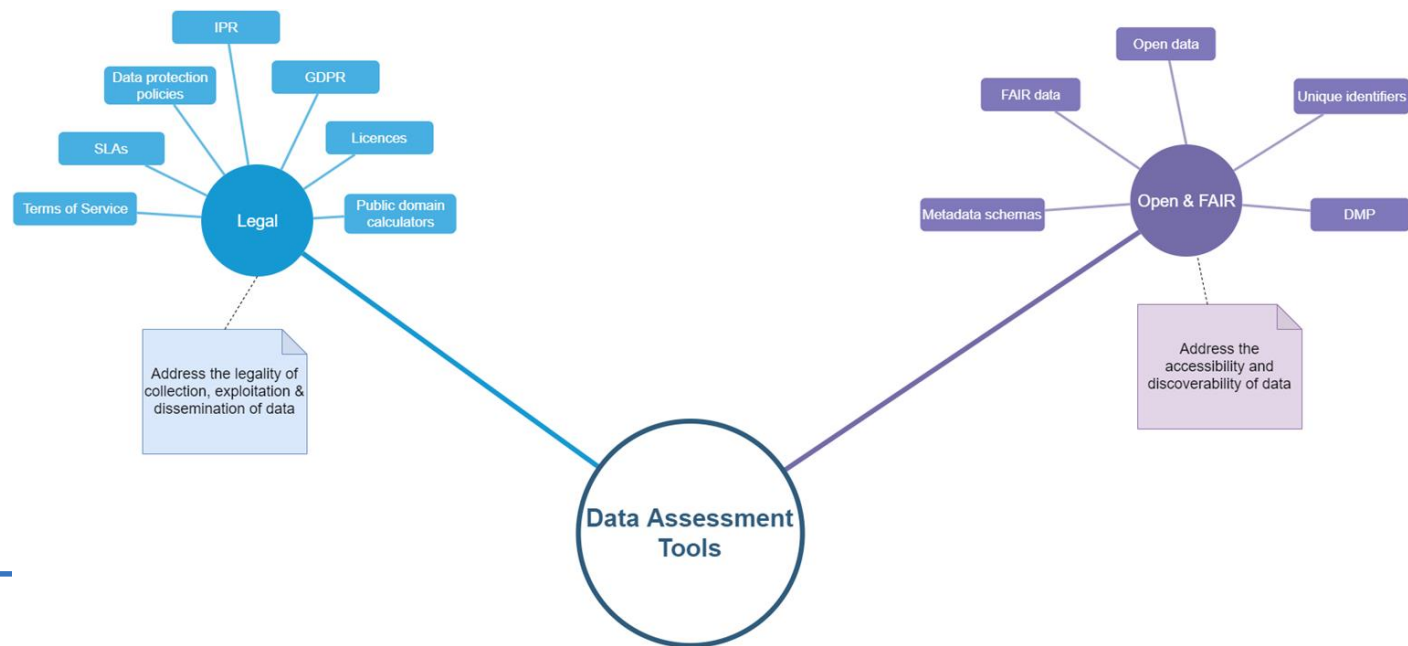
- ❑ Na podlagi analize obstoječega stanja v partnerskih državah in NOAD mreže identifikacija „potreb“ določenih skupin – deležnikov odprte znanosti
- ❑ V sodelovanju z INFRAEOSC-5c razvoj in testiranje (T6.3 - podpora EOSC storitvam in FAIR načelom) mehanizmov spodbud za uveljavitev ORDM in FAIR
- ❑ Spodbude za raziskovalce, upravljalce repozitorijev in skrbnike raziskav (OSPP Recommendations for Rewards and Incentives, the Data Stewardship Skills and Capability Framework ali the EOSCpilot's in DG-RTD's Open Science Monitor)
- ❑ Vključitev in sledenje EOSC RDM in FAIR praksam
- ❑ Upoštevanje obstoječih smernic in prizadevanj

T4.2 Politike in smernice za implementacijo dobrih praks na področju uveljavljanja FAIR podatkov

- ❑ Olajšati prakticiranje FAIR podatkov v nacionalnih skupnostih
  - ❑ Analiza obstoječe prakse na področju FAIR podatkov in prispevek k harmonizaciji
  - ❑ Preučitev domensko specifičnih in splošnih pristopov za določitev zahtev za federacijo storitev
  - ❑ Smernice in standardi za usklajevanje repozitorijev s FAIR načeli
  - ❑ Standardi za validacijo FAIR podatkov in repozitorij, ki temeljijo na konceptih, ki so jih razvili OpenAIRE, RDA, GO-FAIR, EOSC upravljanje (INFRAEOSC-5c) in FAIR zajem podatkov ...
  - ❑ Uskladitev in povezava s sorodnimi povezanimi projekti in pobudami: navzkrižna validacija smernic in postopkov certificiranja z uporabo orodij iz T4.3 in T4.4
  - ❑ Mobilizacije mreže NOAD za pripravo skupnih standardov za upravljanje podatkov v regionalnih ekosistemih
-

T4.3 Odprti in FAIR podatki v praksi: orodja za RDM v življenjskem ciklu podatkov

- ❑ Tehnične rešitve za potrebe raziskovalcev pri objavah v FAIR / odprtem načinu
- ❑ Združevanje, izboljšanje in razvoj orodij
- ❑ Reševanje različnih potreb v življenjskem ciklu podatkov
- ❑ Preslikava pravno tehničnih in postopkovnih orodij

Nekaj primerov orodij, ki jih bomo uporabili:

Pravna

- Postopki razreševanja avtorskih pravic
- Orodja za izbiro licenc
- Obrazci za soglasje
- Dokumenti o pogojih uporabe storitve
- ...

Odprta & FAIR

- NRRP orodja & predloge za zadovoljitev različnih nacionalnih in institucionalnih zahtev
- Enolični identifikatorji za različne objekte
- Metapodatkovne sheme za različne znanstvene skupnosti
- ...

Kaj že obstaja?

Pravni

- [“How to License Research Data”](#) (DCC): vodič za razumevanje licenciranja podatkov
- [EUDAT licensing tool](#) za prog.opremo & podatke
- [European IP Helpdesk](#)
- [Creative Commons licenses](#)
- ...

Odprto & FAIR

- [FAIRsharing](#): katalog podatkov, ki združuje politike, standarde ... , ki ustrezajo FAIR potrebam
- [FAIR Evaluation Services](#): viri in smernice za ocenjevanje FAIR digitalnih virov.
- [OpenAIRE Guidelines](#): smernice za povezljivost
- [HowOpenIt? A Guide for Evaluating the Openness of Journals](#): okvir za ocenjevanje stopnje odprtega dostopa

- ❑ Vzpostavite zanesljivih shem certificiranja:
- ❑ Razvoj / prilagoditev sistemov certificiranja za odprte raziskovalne podatke in upravljanje storitev podatkovnih zbirk, vključno z ugotavljanjem stopnje zrelosti – odprtosti (CMM – Capability Maturity Model) na institucionalni ravni in za repozitorije.
- ❑ Razvoj shem potrjevanja skladnosti z GDPR na institucionalni ravni in na ravni repozitorijev.
- ❑ Tesno sodelovanje s FAIRsFAIR.

Kaj že obstaja?

- **ARGOS**: orodje za NRRP
- **DANS FAIR badges** (FAIRdat): orodje za ocenjevanje FAIR podatkovnih nizov
- **Open Data Certificate** (Open Data Institute)
- **OpenAIRE Repository Validator**

HVALA
